

Hələ 1991-ci ilin oktyabr ayının 30-dan 31-nə keçən gecə erməni işğalçıları keçmiş Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinə aid olan Hadrut rayonunun Tuğ kəndini işğal etdi. Həmin işğal nəticəsində gözlərimin qarşısında kənd də yandı, mənim doğulduğum ev də. Bu vəhşətdən, sanki Allahın da xəbəri yox idi. Cinayəti törədən bəndə yox, vəhşi bir tayfa idi.

Çox şükürlər, Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında aparılan Vətən müharibəsi mənim də, köçkün soydaşlarımızın da doğma yard-yuva həsrətimizə son qoydu, Qarabağ düşmən tapdağından xilas oldu. İşğaldan azad edilən ərazilərdə yaradılan müasir kommunikasiyalar, tikilən obyektlər bizə sonsuz ümid verdi, dərin inam başışladı. Bildik və əmin olduq ki, Böyük qayıdışın önündəyik. Və bu inam da bizi liderimizin, Ali Baş Komandanımızın ətrafında daha sıx birləşdirdi. Həmin birliyin qalib ifadəsini 44 günlük Vətən müharibəsində gördük.

Bir il əvvəl aparılan o ölüm-dirim savaşı günlərində hamımız şahidi olduq ki, Ali Baş Komandan öz "dəmir yumruğunu" ortaya qoymaqla, düşmənin "yenilməz ordu" mifini darmadağın etdi. Füzuliyyə, Cəbrayıl, Qubadlıya, Zəngilana, Hadruta, Şuşaya Azərbaycan bayrağı sancıldı. Bu çevrədə mənim doğma Tuğ kəndim də azad edildi. Azərbaycanın möhtəşəm qələbəsinin, Ermənistanın rüsvayçı məğlubiyyətinin davamı olaraq işğaldan xilas olmaq sevincini Ağdam da, Kəlbəcər də, Laçın da yaşadı. Bütöv Azərbaycan Böyük Zəfərin nuruna büründü. Bax, o müqəddəs nurdan mənə də pay düşdü. Yəni, 30 il görmədiyim, yuxularımda, xəyallarımda daşıdığım kəndimi ziyarət qisməti üzümə güldü.

Bir neçə gün bundan öncə Bakıdan Tuğa avtobus yola düşdü. 30 il bu yolla Bakıdan Tuğa avtobus getməmişdi. Avtobusun sənişinləri arasında mən də var idim. Bu avtobus Hadruta, Tuğa, Xocavənd ictimaiyyətinin nümayəndələrini aparırdı. Biz Hadrutda, Tuğda olanda keçirdiyimiz hissləri, yaşadığımız anları sözə çevirmək, sözlə ifadə etmək qeyri-mümkündür. Xüsusilə ona görə ki, dağıdılmış, viran edilmiş bu yerlərdə ordumuzun, əsgərlərimizin qətiyyəti, mərdanə və ev sahibi əzmi ilə

lənətmə etməli şəxsən mənə sonsuz qürur başışladı. Mən bu dağıntıların içərisində yeni tikiləcək evləri və bu torpağın sahiblərini görürdüm. Həmsöhbət olduğum hərbiçilərimiz suallarına o qədər səmimi və ürəkdən cavab verirdilər ki, bu mənə həm yaddaşımın

qovub çıxacaq. Biz də bunu etdik! Bəli, elə buradaca cənab Prezident İlham Əliyev xoş bir ovqatla üzünü bizə tutub dedi: "İndi də sizi Tuğa dəvət edərim". İnanın ki, bu dəvət o qədər səmimi ifadə oldu ki, mən və digər tuğlular alqış-

gözəlliklərindən, mineral bulaqlarından hamı istifadə edəcəkdir. Burda insanlar əvvəlki kimi kənd təsərrüfatı ilə məşğul olacaq.

Tuğ kəndində olduğumuz həmin gün mən tək-cə evimə, kəndimə qayıtdım. Həmin gün həm də kəndimi xilas

Hər kəsin və hamının Prezidentinin Xocavənd dərəsi

Hər bir insan üçün doğulduğu ev, ocaq, yurd bütün həyatının mənasını özündə ifadə edir. Yəni, bu ilk beşik insanı formalaşdırır və həmin o başlanğıcdan yol alan bir ömür özü ilə həm də o ilkinlikdən qazandıqlarını daşıyır.

Bax, bu mənada evindən, ocağından uzaq düşmək həm də hardasa özündən də, dünənindən də uzaq düşməkdir. Mən o kənddən özüm ilə ancaq cismimi gətirmişdim. O cismdə də nə qədər özümü axtarırdım, tapa bilmirdim. Özümü tapmağım axır ki 2021-ci ilin noyabr ayının 9-a təsadüf etdi...

bərpası, həm də ümidimin qol-qanad açması üçün əlavə güc verirdi.

Gəncliyimin keçdiyi Hadrut qəsəbəsi, burada şahidi olduğum neçə-neçə hadisə bir anda gözümün önünə gəldi. Çinar bulağının suyundan ovucaylıb içdim. Elə bildim ki, həmin o illərdəyəm. Başımı qaldırıb baxanda düşmənin viran qoyduğu binaların qaraltısı məni yenidən müharibənin səbəbkarlarına nifrətə köklədi. Biz burada olduğumuz anlarda etdiyimiz söhbətlərdən nəticə bu oldu ki, Hadrut qəsəbəsi düşmənin bel sütununun qırıldığı nöqtədir.

Məhz Ali Baş Komandanımız da Hadrutda bizimlə söhbət zamanı vurğuladı ki, düşmən Azərbaycan ordusunun Hadrut istiqamətində hücum edəcəyini gözləməirdi. Bizim müzəffər Ordumuz onların alınmaz qala hesab etdiyi Hadrutu geri alanda artıq ermənilər müharibəni uduzduqlarını anlamağa başladılar. Bu da onlar üçün çox gec idi. Onlar illər boyu bizim humanistliyimizin, dözümlümüzün sonsuzluğuna ümid bağlayırdılar. Amma bilmirdilər ki, biz onları öz ata-baba yurdumuzdan mütəlq

larla özümüzü maşınlarla atdıq. Cənab Prezidentin səfər karvanına qoşulub Tuğa yollandıq. Hadrutla Tuğ arasındakı 12 kilometrlik yolu necə, hansı sürətlə keçdiyimizi hiss etmədim. Bir də özümə gəldim ki, biz artıq Tuğdayıq. Mənim doğulduğum evin beş addımlığında dayanmışıq. Kol basmış bu həyətdə həyat əlaməti yox idi. Cənab Prezident yenə əvvəlki səmimiyyət və xoş ovqatla, həm də ev sahibi kimi bizi salamladı:

–Tuğa xoş gəlmisiniz! Gəlin sizi Tuğla tanış edim.

Mən dayandığım yerdə Prezidentimə üz tutaraq kövrək bir nisgillə dedim:

–Cənab Prezident, bu mənim doğulduğum evdir, qarşıdakı isə mənim oxuduğum məktəb.

Son dərəcə həssas və səmimi insan olan Prezidentim özünəməxsus şəkildə dilləndi:

–Bəli, hər şeyi görürəm, keçən səfərimdə də baxdım. Tuğ əsl cənnətdir. Biz bu kəndi tamam fərqli layihə ilə bərpa edəcəyik. Tuğun özəlliklərini qoruyub saxlayacağıq. Bura yalnız istirahət zonası olacaq. Bu kəndin

edib məni doğma ocağıma gətirmiş öz Prezidentimi yenidən tanıdım. Bütünlüklə əmin oldum ki, o, şəxsən mənim prezidentimdir, Qarabağın prezidentidir, bütün azərbaycanlıların prezidentidir!

Bu səfər zamanı cənab İlham Əliyevlə etdiyim söhbət, onun tuğlulara və bütövlükdə, kəndimin tarixinə, dünəninə böyük marağı məni əməlli-başlı duyğulandırdı. Əmin oldum ki, bu ölkənin uzaqgörən, fateh, dünya liderləri ilə bir cərgədə dayanan Prezidenti həm də ölkəsinin tarixini gözəl bilən müdrik lideri var. Məncə, xalqımızın xoşbəxtliyinin də əsasında məhz bu iki məqam durur. Bax, kəndimə 30 ildən sonra etdiyim səfərin mənə verdiyi həyat dərəsi də bu oldu.

Əbülfət MƏDƏTOĞLU,
şair-publisist,
Əməkdar jurnalist